

DIRECȚIA GENERALĂ POLITICI INTERNE
DEPARTAMENTUL TEMATIC B:
POLITICI STRUCTURALE ȘI DE COEZIUNE

CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE

**CALIFICĂRILE ȘI EXAMENELE PENTRU
ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
SUPERIOR ÎN EUROPA: O COMPARAȚIE**

SINTEZĂ

IP/B/CULT/IC/2013_007

Mai 2014

PE 529.057

RO

Acest document a fost solicitat de Comisia pentru cultură și educație a Parlamentului European.

AUTORI

Cecile Hoareau McGrath, Marie Louise Henham, Anne Corbett, Niccolo Durazzi, Michael Frearson, Barbara Janta, Bregtje W. Kamphuis, Eriko Katashiro, Nina Brankovic, Benoit Guerin, Catriona Manville, Inga Schwartz, Daniel Schweppenstedde

ADMINISTRATOR RESPONSABIL

Markus J Prutsch
Departamentul tematic B: Politici structurale și de coeziune
Parlamentul European
B-1047 Bruxelles
E-mail poldep-cohesion@europarl.europa.eu

ASISTENȚĂ EDITORIALĂ

Lyna Pärt

VERSIUNI LINGVISTICE

Originalul: EN
Traducerile: BG, CS, DA, DE, EL, EN, ES, ET, FI, FR, HU, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, SV

DESPRE EDITOR

Pentru a contacta Departamentul tematic B sau pentru a vă abona la buletinul lunar al acestuia, vă rugăm să contactați: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Manuscris finalizat în mai, 2014
© Uniunea Europeană, 2014

Acest document este disponibil pe Internet, la următoarea adresă:
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

CLAUZĂ DE RESPONSABILITATE

Opiniile exprimate în acest document sunt responsabilitatea autorului și nu reprezintă neapărat poziția oficială a Parlamentului European.

Reproducerea și traducerea documentului pentru scopuri necomerciale sunt permise, cu condiția ca sursa să fie menționată și editorul să fie anunțat în prealabil și să primească o copie a materialului.

SINTEZĂ

Studiul analizează sistemele de admitere în învățământul superior în zece țări, acoperind state membre ale Uniunii Europene (Franța, Germania, Italia, Regatul Unit, Slovenia și Suedia), o țară candidată (Turcia), precum și trei țări utilizate de obicei pentru comparații la nivel internațional (Australia, Japonia și SUA). Analiza sistemelor de admitere este structurată în jurul a trei axe: **echitate, calitate și mobilitatea studenților**.

Modelul cercetării se bazează pe diverse metode: recenzia datelor din literatura de specialitate în domeniul academic și politic, interviuri cu părțile interesate și analiza descriptivă a seturilor de date statistice. Utilizarea unor date destul de nestructurate și concentrarea pe un număr redus de cazuri de studiu a determinat cercetătorii să fie prudenți în ceea ce privește posibilitatea de a generaliza afirmațiile prezentate, în special având în vedere marea diversitate a procedurilor și cerințelor observate în cele zece țări analizate.

Având în vedere aceste limitări, studiul a identificat posibile necesități de cercetare suplimentară, cum ar fi o analiză sistematică și aprofundată a relației dintre echitate și calitate în sistemele de admitere, concentrându-se pe modul în care diferitele sisteme definesc și respectă noțiunea de „tratament echitabil”, precum și modul în care tendințele recente din învățământul superior afectează cerințele de admitere.

Studiul se împarte în șapte capitole. În Capitolul 1 se introduc contextul și conceptele-cheie utilizate în studiu. În Capitolul 2 se prezintă metodele utilizate. Capitolul 3 oferă o prezentare descriptivă a sistemelor de admitere din țările selectate. În Capitolele 4, 5 și 6 se analizează aceste sisteme în funcție de cele trei dimensiuni analitice: echitatea (Capitolul 4), calitatea (Capitolul 5) și mobilitatea (Capitolul 6). Capitolul 7 prezintă concluzii și recomandări de politică pentru Parlamentul European și statele membre și oferă sugestii pentru verificarea fezabilității recomandărilor.

Aceste capitole conduc la următoarele concluzii principale privind echitatea, calitatea și mobilitatea.

Principalele concluzii privind echitatea

- **Sistemele de admitere reprezintă un element important de echitate în accesul la învățământul superior.** Cu toate acestea, sistemele de admitere sunt limitate în atingerea scopurilor și este necesar ca politica să se ocupe de procesele care au loc înainte de admitere și după înscrierea în învățământul superior.
- **Sistemele de admitere nu se limitează doar la accesul la învățământul superior,** ci ar trebui să contribuie și la o carieră academică reușită a studenților și să le permită să găsească cursuri pertinente.
- **Furnizarea de informații exacte pentru studenți, înainte ca aceștia să-și prezinte cererea de înscriere, îmbunătățește capacitatea lor de a alege parcursuri academice adecvate** și poate asigura o mai bună reținere, precum și o creștere a ratelor de absolvire, ceea ce este un scop politic central în ce privește echitatea și calitatea.

- **Îmbunătățirea egalității de șanse privind accesul la învățământul superior constituie un aspect complex** și nu implică în mod automat un acces deschis la învățământul superior. O provocare deosebită o reprezintă recunoașterea și echivalența aptitudinilor, competențelor și calificărilor pentru cursanții netradiționali.

Principalele concluzii privind calitatea

- **Adoptarea de legi privind autonomia implică modificarea sistemelor de admitere**, dat fiind că în anumite țări europene (incluzând Franța și Germania) acestea determină coexistența formelor de guvernare care sunt în mod tradițional centralizate cu sisteme care acordă o mai mare libertate universităților în a decide asupra diferitelor aspecte ale politicilor de admitere.
- Se consideră că **gestionarea centralizată a cererilor** asigură standarde uniforme, însă aceasta coexistă tot mai mult cu anumite contribuții autonome din partea universităților.
- **Suportul acordat rețelelor specializate sau agențiilor de promovare a schimbului de bune practici** ar ajuta universitățile să-și dezvolte propriile politici de admitere. Exista o tendința ca rețelele specializate sau agențiile de promovare a schimbului de bune practici în ce privește admiterile să fie dezvoltate doar în țările cu lungă tradiție în autonomia decizională a instituțiilor.
- **Acordarea unui grad crescut de autonomie universităților în ceea ce privește admiterea ar putea facilita o mai bună corelare între studenți și cursuri, dar ar putea conduce la disfuncționalități administrative dacă universitățile nu dispun de capacitatea de a gestiona procesul.** Din acest punct de vedere, trebuie acordată o atenție deosebită capacității și pregătirii personalului administrativ din universități care are ca sarcină procesarea aplicațiilor.
- **Gestionarea procedurilor de admitere mai devreme în timpul anului academic ar putea evita unele consecințe negative** pentru studenți și universități.
- Datele internaționale arată că **notele obținute în învățământul secundar definesc mai bine capacitățile studenților decât rezultatele standardizate.** Cu toate acestea examenele finale din învățământul secundar tind să reflecte realizările din acest ciclu școlar. Informații adiționale despre studenți, care ar include formulare de admitere și interviuri pot ajuta în determinarea probabilității de absolvire a studentului.
- **Existența unor criterii multiple de admitere, precum și o mai bună informare a viitorilor studenți în anumite condiții asigură o mai bună capacitate de a prezice succesul academic viitor al studenților.** Criteriile multiple de admitere pot fi folosite pentru a intensifica selectivitatea sistemului și sub acest aspect pot avea efect descurajator. Folosind însă asemenea proceduri nu va rezulta în mod necesar în creșterea selectivității procesului care poate fi ameliorat prin introducerea testelor selective de admitere și prin întărirea orientării preuniversitare.

Principalele concluzii privind mobilitatea¹

- **Numărul studenților mobili este în creștere atât în cadrul UE, cât și la nivel internațional** Unele țări prezintă obstacole în calea mobilității studenților, de exemplu cote sau sisteme diferite de taxe de școlarizare și de ajutor financiar.
- Deși echivalența calificărilor și a diplomelor obținute în Uniunea Europeană este recunoscută destul de bine, **costurile de tranzacție pentru procesarea cererilor prezentate în mai multe țări pot fi mai ridicate pentru studenți și pentru instituțiile de învățământ superior/agențiile de admitere.**
- Cu toate acestea, în prezent, există doar date calitative privind **aceste costuri de tranzacție**. Ar trebui colectate date comparabile la nivel european referitoare la modelele de mobilitate ale studenților proaspăt intrați în învățământul universitar.

Recomandări de politică pentru o mai mare cooperare în materie de admitere în Uniunea Europeană

Există posibilitatea creșterii schimbului de informații în ceea ce privește cerințele de admitere în întreaga Europă. Măsurile de facilitare a schimbului de informații și de sprijinire a agențiilor naționale de admitere în gestionarea cererilor studenților mobili ar reduce costurile de tranzacție și ar crește atractivitatea sistemelor europene de învățământ superior pentru candidații străini.

Aceste sugestii nu implică neapărat o mai mare armonizare a sistemelor de admitere, fapt care ar fi contrar dispozițiilor Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)².

Trei posibile direcții de acțiune pentru Uniunea Europeană

Studiul propune trei posibile direcții de acțiune pentru a îmbunătăți echitatea și calitatea sistemelor de admitere și pentru a promova mobilitatea. Două dintre recomandări ar necesita o inițiativă proactivă din partea instituțiilor Uniunii Europene.

- **Opțiunea 1: menținerea situației actuale**, în care studenții continuă să găsească informații în țara de destinație sau în țara de origine. Aceasta nu ar presupune niciun cost pentru instituțiile europene, însă ar provoca costuri de tranzacție destul de ridicate în special dacă studenții prezintă mai multe cereri.
- **Opțiunea 2: crearea unui registru al agențiilor de admitere pentru împărtășirea celor mai bune practici.** Uniunea Europeană ar putea facilita schimbul de informații referitoare la admiteri prin intermediul unui registru european al agențiilor de admitere naționale. Un registru european ar avea nevoie de costuri minime de înființare, însă ar oferi numeroase beneficii: schimbul de informații ar contribui la promovarea mobilității, calității și echității admiterilor, precum și la recunoașterea calificărilor.
- **Opțiunea 3: introducerea unui sistem de sprijin pentru cererile multiple prezentate în diferite țări** Instituțiile europene ar putea crea o platformă care ar sprijini agențiile naționale de admitere și studenții mobili și s-ar putea concentra asupra acelor care vor să depună mai multe cereri de admitere.

1 Studiul s-a focalizat pe mobilitatea în interiorul Uniunii (mobilitatea candidaților din UE între statele membre ale UE).

2 Articolul 165 din Tratatul privind Uniunea Europeană

Opțiunile 2 și 3 presupun anumite costuri de înființare, însă reduc costurile de tranzacție ale cererilor pentru studenți, administratori și universități în statele membre.

Studiul recomandă Parlamentului European să evalueze aceste trei posibilități de acțiune și să testeze fezabilitatea lor prin organizarea unei reuniuni cu părțile interesate.

Recomandări pentru guvernele naționale ale statelor membre ale UE

Având în vedere marea diversitate a sistemelor de admitere naționale, studiul nu oferă guvernelor naționale un set rigid de recomandări, ci dezvoltă un set de instrumente de opțiuni politice care trebuie analizate în mod critic în contextul specific fiecărei țări. Recomandările se grupează în jurul celor trei dimensiuni principale ale analizei.

În ceea ce privește echitatea, studiul recomandă ca statele membre:

- să conceapă, în conformitate cu tradițiile lor naționale respective, sisteme de admitere care să ofere cât mai multe informații viitorilor candidați cu scopul de a crește rata de absolvire: obiectiv central în ce privește atât calitatea cât și echitatea;
- în procesul de admitere, să evalueze mai degrabă capacitatea studenților de a obține o diplomă, decât doar îndeplinirea criteriilor de admitere;
- să evalueze practicile actuale de admitere, mai ales în privința cursanților netradiționali și să ia în considerare anumite măsuri precum introducerea (sau creșterea) posibilităților de recunoaștere în procesul de admitere a studiilor anterioare, adiționale rezultatelor din învățământul secundar; sau impactul costurilor ascunse a cererilor de admitere în învățământul universitar și a efectelor lor asupra admiterii.

În ceea ce privește calitatea, studiul recomandă ca statele membre:

- să încurajeze universitățile să angajeze suficient personal cu înaltă calificare pentru a gestiona admiterile ca să asigure ca procesul este omogen în tot sistemul universitar;
- să încurajeze organismele de admitere să conceapă în mod critic sincronizarea cererilor și să ia în considerare, atunci când e posibil, pornirea și finalizarea procesului de admitere în anul școlar precedent începerii cursurilor universitare;
- să consolideze cooperarea dintre universități și învățământul secundar pentru a se asigura că studenții decid în cunoștință de cauză, o recomandare care are importanța cum s-a mai specificat mai sus și pentru echitatea procesului;

În ceea ce privește mobilitatea, studiul recomandă ca statele membre:

- să-și ia angajamentul de a face schimb de informații cu celelalte state membre ale UE în ceea ce privește cererile și datele de înscriere pentru fiecare țară de origine;
- să elimine barierele din calea mobilității studenților în fiecare etapă a învățământului superior, inclusiv la intrarea în primul an de universitate.